

ОСОБЛИВОСТІ ОЗЕЛЕНЕННЯ І БЛАГОУСТРОЮ ДИТЯЧИХ ВІДКРИТИХ ПРОСТОРІВ

Косик Оксана Іванівна¹, Андрієнко Ольга Романівна²

¹ Доцент, кандидат біологічних наук. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, Україна

Email: oksanakosyk@gmail.com тел: +38 (066) 044-46-24
nORCID 0000-0003-0873-3180

² Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, Україна

Email: andrienko875@ukr.net тел: +38 (095) 041 0982

В даній статті охарактеризовано озелення як елемент благоустрою та функціонального наповнення дитячих ігрових майданчиків з використанням декоративних деревних, чагарникових порід та квітучих трав'янистих рослин.

Метою є показати важливість правильної організації простору, де дитина буде рости, розвиватися та взаємодіяти з навколишнім світом.

Виявлено особливості зонування відкритого простору біля дитячих навчальних установ. Доведено, що при проектуванні ігрових зон та зон розвитку важливо врахувати санітарно-гігієнічні норми, декоративність та естетику рослинних угруповань.

Встановлено вимоги до підбору асортименту деревних листяних та хвойних видів, квіткових трав'янистих рослин.

Показано відмінності в озелененні території дошкільних закладів освіти та шкіл.

Описано принципи ландшафтного проектування ігрових майданчиків. Оцінено вплив забарвлення оточуючого середовища на психіку дитини та показано, як вибір улюбленого кольору змінюється з віком у дівчаток та хлопчиків.

Зроблено висновок, що різноманітність сортів і порід рослин - дуже важливий аспект в озелененні дитячих просторів. Доведено, що вони несуть не тільки декоративну функцію, але й являються важливим компонентом у формуванні світовідчуття дитини.

Показано, яким чином треба створювати простір, щоб він допомагав виховувати працьовитість, дбайливе і раціональне ставлення до природи.

Ключові слова: дитячі відкриті простори, школа, благоустрій території, дитина, асортимент рослин, система озеленення, дитячий садок, функціональне наповнення, колір.

ВСТУП

Внаслідок посиленої урбанізації в містах зростає щільність населення, відбувається інтенсивне будівництво, розширюються ділові та соціальні можливості суспільства. Це призводить до зменшення кількості та площ відкритих просторів для всебічного розвитку дітей і, як наслідок, основне місце займають альтернативні – ігрові майданчики.

Найголовнішим завданням ландшафтного дизайну є проектування відкритих просторів, що будуть задовольняти потреби населення. Аби виправдати очікування замовників при проектуванні, треба добре знати до якої категорії населення вони належать і чітко розуміти їхні потреби, бажання та інтереси.

Діти - найчисленніші користувачі міських просторів. Час, який вони там проводять, надзвичайно важливий, адже він необхідний для розвитку фізичних, соціальних, емоційних та пізнавальних аспектів їхнього особистісного становлення. Характер організації ігрового майданчику дуже важливий. Треба враховувати всі елементи, що використовуються, щоб одночасно виконувалися дві умови:

- кваліфікованість простору,
- врахування бажань та інтересів дітей.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Озеленення – це комплексний благоустрій та ландшафтна організація території. Воно формує міське середовище за допомогою рослин, при цьому зберігаючи існуюче. Від системи благоустрою та її елементів залежать наважливіші показники якості навколишнього середовища [1, 23].

Фахівці охорони здоров'я повинні докласти максимум зусиль для дотримання як якості, так і кількості міських зелених зон [16]. Це значно знизить рівень захворюваності населення і оздоровить урбоєкосистеми.

Результати дослідження зв'язку між зеленими насадженнями і здоров'ям дітей показали, що рослини захищають та відновлюють людський організм [8-10, 14, 15,

17, 21, 22]. Згідно з літературними даними існує три рівня взаємовідносин людини з природою. Перший - споглядання, другий – пасивне перебування, третій – активна участь. При дослідженні цих зв'язків, було доведено, що максимальний ефект був досягнутий при інтенсивній взаємодії людини з природою. Слід зазначити, що всі вище перераховані рівні підтримують і захищають людський організм від впливу шкідливих факторів навколишнього середовища [9, 14, 15, 17].

В просторі, що наповнений рослинами рівень напруги на дитячу психіку знижується. У дітей, що проживали на більш озелених територіях, емоційне навантаження було менше, а самооцінка вища [24, 25]. При більш тісному контакті з рослинами в дитинстві відзначено більш низький ризик виникнення психічних розладів у зрілому віці [7, 20].

У 2008 році в США було проведено експеримент, в процесі якого досліджувался зв'язок між проживанням в озелененій місцевості і надлишковою масою тіла. Результати досліджень було доведено, що у дітей віком від 3 до 16 років, які проживали поблизу зелених масивів, індекс маси тіла був у нормі. Це напряму пов'язано з високою фізичною активністю та тривалістю проведеного часу на природі.[6].

В родинях, які змінили місце проживання на район з більшим рівнем озеленення, діти стали швидше розуміти, пізнавати, вивчати, усвідомлювати, сприймати і переробляти інформацію [24].

У роботі Ф. Маєр [15] показав, що перебування дітей в парках Міннесоти вплинуло на розвиток почуття колективізму.

В США провели дослідження, яке продемонструвало, що рівень самодисципліни у дівчаток безпосередньо пов'язаний з близькістю розташування їхнього житла до зеленого простору [18, 19].

МЕТА

Мета цієї статті - показати основні принципи благоустрою дитячих просторів, особливо міських. Тема буде обговорена з

точки зору ландшафтного дизайну та з точки зору потреб дітей. В ній буде висвітлено поняття, що стосуються озеленення та гри; показано взаємозв'язок дитини з навколишнім середовищем; з'ясовано роль та значення природи у розвитку гармонійної особистості дитини; розкрито відмінності між сприйняттям оточуючого світу дітей та дорослих. Також будуть обговорені потреби, інтереси та очікування дітей для врахування їх при формуванні міських відкритих просторів.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Озеленення території дошкільного закладу.

Коли мова йде про благоустрій установ для дітей, питання озеленення території набуває особливої актуальності. При проектуванні ігрових зон та зон розвитку важливо врахувати санітарно-гігієнічні норми, декоративність та естетику рослинних угруповань.

У дитини в перші роки свого життя формується характер. Від того, в яких умовах буде це відбуватися залежить майбутнє малюка.

Озеленення є складовою частиною забезпечення розвитку у дітей естетичного, морального, розумового і фізичного аспектів їхнього життя. Для цього при проектуванні створюється середовище, основним принципом якого є розвиток гармонійної особистості дитини. Тому на ділянці дошкільного закладу повинні бути всі необхідні елементи, які цьому сприяють. Також простір не повинен бути одноманітним. Різноманітність території досягається за допомогою акцентів у садовій зоні.

Ще одна важлива обставина, яку потрібно враховувати, це те, що в закладі дошкільної освіти одночасно перебувають діти різного віку, з різними психологічними та фізичними потребами.

На території дитячого садка обов'язково має бути ділянка для рухливих ігор, оскільки вони активізують системи кровообігу, дихання, імунітету дітей, а також сти-

мулюють розвиток уяви і творчих здібностей, оскільки в процесі активних рухових ігор задіяні всі органи чуття.

Особливо слід зазначити, що саме при взаємодії з однолітками у дитини розвиваються критичне мислення та комунікаційні здібності, які допомагають дитині соціалізуватися у суспільстві.

Важливе значення при формуванні дитячого простору належить кольору. Дослідниками відзначено, що зміна кольорових рішень позитивно впливає на психіку дитини [2, 3, 12, 13, 18].

Зазвичай ділянки дитячих садків оточують щільною посадкою дерев і чагарників з метою захисту від вітру, пилу, шуму та загазованості. Ширина і щільність посадки напряму залежить від оточуючого середовища та його умов.

Майданчики, що призначені для занять, ігор та прогулянок дітей різних вікових груп ізолюють один від одного живоплотами, бордюрами, посадками чагарників та дерев. Для формування такого простору також застосовують вертикальне озеленення, газони, різні рослинні угруповання. Дуже важливо проектувати дитячі майданчики таким чином, щоб вихователі в будь-який момент могли побачити чим займається кожна дитина.

Для затінення частини майданчиків висаджують дерева з ажурною кроною так, щоб тінь не падала на будівлю дитячого садка. До речі, така форма галушення зазвичай впливає на нервову систему. Також для захисту від сонця на майданчиках встановлюють навіс (рис. 1) з таким розрахунком, щоб на кожну дитину припадало:

- 5 м² – для молодшої і середньої ясельних груп,
- 7 м² – для старшої ясельної групи,
- 7,2 м² – для дошкільної групи.

Рослинні насадження також проектують навколо господарських будівель та біля глухих стін. У цьому випадку доречно застосовувати виткі рослини, чагарники та дерева з щільною кроною. Крім того, зелені насадження у дитячих установ служать наоч-

ним посібником для знайомства дітей з природою. Асортимент рослин на дитячих просторах повинен бути різноманітним і демонструвати дитині аборигенні декоративні види флори, типові квітучі рослини, плодові та ягідні породи.

Територія навколо дитячого садка ділиться на господарську зону, зону групових дитячих майданчиків для дітей різної вікової категорії (від ясельок до трьох років, від чотирьох до шести років), що по'язані між собою системою доріжок.

Майданчик умовно поділяють на:

- зону тихих ігор,
- зону рухливих ігор,
- зону індивідуальних ігор,
- зону групових ігор.

Зона тихих ігор обов'язково повинна захищатися навісом, тут також розташовують лавочки, альтанки, столи та пісочниці.

Зона для рухливих ігор зазвичай устелена утрамбованим ґрунтом.

Зона для індивідуальних чи групових ігор розташовується в центрі майданчика (рис. 2). Тут встановлюють обладнання (гойдалки, каруселі та інш.) для спокійних, рухливих, сюжетно-рольових ігор.

Господарська зона включає в себе підсобні приміщення з інвентарем та майданчик зі смітниками. Зазвичай вона відмежується від дитячих ігрових просторів.

На території дошкільних установ біля зони ігор бажано розміщати плодовий сад площею до 15 м.

Загальна площа озеленення на одну людину повинна бути не менше 16 м². Озеленення території дошкільних закладів повинно складати не менше 50% від загальної площі.

Рослини, що використовуються для озеленення дитячих територій не повинні бути отруйними, мати колючки, шипи, засмічувати територію в період цвітіння та плодоношення. Не слід висаджувати рослинні об'єкти, які надто приваблюють комах.

Озеленення території шкіл.

Зелені зони шкіл повинні мати площу зелених насаджень, не менше, ніж 40 % від загальної площі.

За умови, якщо школа розміщена біля парку або ландшафтно-рекреаційної території, площу зелених насаджень можна скоротити на 10%

Якщо освітня установа розміщена в кліматі з сильним вітрами і високим рівнем загазованості повітря, то створюється вітропилізахисна смуга з деревних і чагарникових насаджень, ширина якої становить не менше 10 м.

Листяні деревні зелені насадження.

При озелененні територій шкіл серед листяних дерев рекомендується використовувати: березу пухнасту (*Betula pubescens*), в'яз шорсткий (*Ulmus glabra*), вербу білу (*Salix alba*), каштан кінський (*Aesculus hippocastanum*), горобину звичайну (*Sorbus aucuparia*), які очищують повітря і насичують його фітонцидами.

В асортименті для озеленення рекомендується використовувати невисокі, компактні, щільно розташовані рослини. Не слід висаджувати такі рослини: барбарис (*Berberis*) та глід (*Crataegus*), які є колючими, а також тис ягідний (*Taxus baccata*) та бузину чорну (*Sambucus nigra*), які є отруйними.

Хвойні дерева і чагарники.

З хвойних порід перевага надається ялиці сибірській (*Abies sibirica*), ялиці одноколірній (*Abies concolor*), ялині колючій (*Picea pungens*), туї західній (*Thuja occidentalis*), ялівцю звичайному (*Juniperus communis*). Хвойні рослини рекомендовано висаджувати групами, при цьому враховуючи їх форму та колір. Взимку вони залишаються зеленими, а влітку - створюють ефектний контраст з листяними породами, вигідно відтіняючи один одного. Низькорослі хвойні дерева та чагарники слід компонувати з каменями.

Однак, на території шкільних установ не рекомендується використовувати ялівець козацький (*Juniperus sabina*) через його отруйні плоди та хвою.

Щільність посадки дерев і чагарників для озеленення шкіл на 1 га площі повинна становити 100-200 дерев і 1200-1500 чагарників.

Відстань між низькорослими чагарниками - 0,8 м, між середньорослими - 1,2-1,5 м і високорослими - до 2 м.

Посадка дерев повинна проводитися не ближче 10 м, чагарників - 5 м від фасаду головної будівлі. Відстань від дерев до краю доріжок - не менше 0,75 м, чагарників - не менше 0,3 м.

Квіткове оформлення.

Квіткові ландшафтні композиції допомагають урізноманітнити і прикрасити територію озеленення дитячих установ (рис. 3).

Для створення клумб найчастіше використовуються однорічні рослини: настурція культурна (*Tropaeolum cultorum*), календула лікарська (*Calendula officinalis*), айстра однорічна (*Callistephus chinensis*), чорнобривці прямостоячі (*Tagetes erecta*), сальвія блискуча (*Salvia splendens*); багаторічні рослини: маргаритки багаторічні (*Bellis perennis*), фіалки Вітрокка (*Viola x wittrockiana*), незабудки альпійські (*Myosotis alpestris*), мальви дрібноквіткові (*Malva parviflora*), астільба гібридна (*Astilbe crispa*), айстра альпійська (*Aster alpinus*). Однак, при плануванні клумб не слід використовувати занадто велику кількість різноманітних видів. Також необхідно виключити з асортименту отруйні види.

Використання газону (рис. 4).

Трава сприяє покращенню температурного режиму, підвищує вологість, зменшує рівень запиленості та загазованості повітря. При використанні газону в якості покриття на ігрових майданчиках рекомендовано висаджувати рослини стійкі до втоптування.

Дитячі майданчики.

Це спеціально обладнанні місця для ігор в саду, парку, біля будинку та посеред масиву багатоквартирних будівель, території, на яких розташовані елементи дитячого ігрового обладнання. Такі майданчики є багатофункціональними, адже малюки проводять там досить багато часу. Тому вибір місця, підбір асортименту рослин, наповнення ігрової зони досить нелегке завдання.

Для обрамлення дитячих майданчиків рекомендовано використовувати дерева,

що створюють достатньо тіні. Це можуть бути рослини з пишними кронами: липа широколиста (*Tilia platyphyllos*), клен гостролистий (*Acer platanoides*), дуб червоний (*Quercus rubra*), дуб звичайний (*Quercus robur*). На ділянках розташованих далеко від лісу або парку доречно висаджувати рослини, багаті на фітонциди.

Високі дерева розміщують так, щоб в спекотний час ігровий простір був комфортний для перебування в ньому. Досягти такого ефекту можна за допомогою висадки рослин з південної та західної сторони майданчика. Звичайно, щойно висаджені дерева не відразу будуть створювати тінь. Тому, поки крупноміри не піднялися, рекомендовано використання пергол з швидко-ростучими виткими рослинами (рис. 5).

Існує 4 принципи, на яких базується проектування дитячих відкритих просторів:

1. Доступність – майданчики повинні бути сполучені з будинком або школою за допомогою системи пішохідних та велосипедних доріжок. При цьому простір відокремлюють від транспортних доріг рослинами.

2. Комунікабельність – в ігровому просторі одночасно перебувають діти з різних вікових категорій, тому рекомендовано за допомогою спеціального обладнання (гойдалки, каруселі та інші) їх об'єднувати.

3. Екологічність, природність та дрібномасштабність – діти віддають перевагу конструкціям, що не надто складні і масштабні. Всі елементи повинні бути зроблені з недорогих природних, а саме головне екологічних матеріалів (рис. 6).

4. Безпека – один з найголовніших принципів, який обов'язково бере до уваги дизайнер при проектуванні дитячого простору. При оформленні ігрового майданчика слід враховувати гендерні відмінності. Дівчата та хлопці фізично та психологічно відрізняються один від одного, а компоненти простору повинні підходити для обох статей. Спостерігається, що дівчата віддають перевагу, наприклад, квітам, метеликам та деревам, тоді як хлопчики - більш активним іграм

Рис. 1. Тіньовий навіс для дитячого майданчика. Сонцезахисна система.

Рис. 2. Функціональне зонування дитячого ігрового майданчика.

Рис. 3. Варіант оформлення клумби на території освітнього закладу.

Колір є також важливим фактором. Малюкам до 5 років до вподоби більш яскраві кольори, теплі та виразні (червоний, жовтий, оранжевий) – приваблюють більш старших дітей. Хлопчики віддають перевагу червоному кольору частіше за дівчаток. Дітям старшого віку до вподоби синій колір. Окрім особистих уподобань, є також потужні терапевтичні ефекти кольору.

Вибір кольору змінюється залежно від віку:

Рис. 4. Використання газону в якості покриття на дитячих майданчиках.

Рис. 5. Пергола за виткими швидкокоротучими рослинами

Рис. 6. Екологічне покриття для дитячих майданчиків

- 5-8 років - рожево-фіолетовий, червоний, рожевий, бузковий, лимонно-жовтий, чорний, білий, сірий, темно-коричневий;
- 9-10 років - фіолетовий, рожевий, червоний, червонувато-оранжевий, сірий, темно-коричневий, чорний, іржаво-зелений, іржаво-синій;
- 11-12 років - зелений, світло-блакитний, червоний, фіолетовий оливково-

- зелений, іржаво-зелений, фіолетовий, бузковий;
- 13-14 років - світло-блакитний (хлопчики), червоний (дівчатка), синій, зелений, оранжевий, темно-оранжевий, коричневий, темно-коричневий.

ВИСНОВКИ

Отже, при проектуванні дитячого простору не слід забувати, що вподобання та очікування дітей можуть різнитися залежно від особистості, суспільства та культури. Крім того, на майданчику рекомендовано розташовувати різноманітні зони діяльності та обладнання, які будуть об'єднувати дітей

ЛІТЕРАТУРА

- [1]. Авдеева Є.В. Формування структури насаджень модрина сибірської в умовах міського середовища. Хвойні бореальної зони. Красноярськ, 2003, 1.
- [2] Варданян К.К., Петрашень Е.П., Степанян О.С., Макарова В.Г. Оцінка ефективності озеленення дитячих лікарень за даними дослідження умов мікроклімату і рівня шуму на території лікарняного ділянки.
- [3] Сельченко К.В. Новейшая цветопсихология. Минск, 2007.
- [4] СНиП II-64-80 Дитячі дошкільні установи. Держбуд СРСР. М., 1981.
- [5] Шестак К.В., Руденко О.А. Оцінка деревних рослин на території дитячих дошкільних установ. Вісник КрасГАУ, 2016, 10, с. 83-87.
- [6] Bell J.F., Wilson J.S., Liu G.S. Neighborhood greenness and 2-year changes in body mass index of children and youth. American Journal Preventive Medicine, 2008, № 35 p. 547-553.
- [7] Engemann K., Pedersen C.B., Arge L., Tsirogiannis C., Mortensen P.B., Svenning J.C. Residential green space in childhood is associated with lower risk of psychiatric disorders from adolescence into adulthood. Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America, 2019,
- [8] Feng X., Astell-Burt T. The Relationship between Neighbourhood Green Space and Child Mental Wellbeing Depends upon Whom You Ask: Multilevel Evidence from 3083 Children Aged 12-13 Years. Int J Environ Res Public Health. 2017
- [9] Frumkin H. Beyond toxicity: human health and natural environment. American

різних вікових категорій, гендерної приналежності та культурних відмінностей. І обов'язково дотримуватися основних принципів проектування дитячих ігрових відкритих зон.

Різноманітність сортів і порід рослин - дуже важливий аспект в озелененні дитячих просторів, так як вони несуть не тільки декоративну функцію, але й являються важливим компонентом у формуванні світовідчуття дитини. При проектуванні ігрових зон та зон розвитку важливо врахувати санітарно-гігієнічні норми, декоративність та естетику озеленення.

REFERENCES

- [1] 1.Avdeeva EV Formation of the structure of Siberian larch plantations in the urban environment. Coniferous boreal zones. Krasnoyarsk, 2003, 1.
- [2] Vardanyan KK, Petrashen EP, Stepanyan OS, Makarova VG Evaluation of the effectiveness of landscaping of pediatricians according to the study of microclimate conditions and noise levels in the hospital area.
- [3] Selchenok KV The latest color psychology. Minsk, 2007.
- [4] SNiP II-64-80 Children's preschool institutions. State Construction Committee of the USSR. M., 1981.
- [5] Shestak KV, Rudenko OA Evaluation of woody plants on the territory of children's preschool institutions. Bulletin of KrasSAU, 2016, 10, p. 83-87.
- [6] Bell J.F., Wilson J.S., Liu G.S. Neighborhood greenness and 2-year changes in body mass index of children and youth. American Journal Preventive Medicine, 2008, № 35 p. 547-553.
- [7] Engemann K., Pedersen C.B., Arge L., Tsirogiannis C., Mortensen P.B., Svenning J.C. Residential green space in childhood is associated with lower risk of psychiatric disorders from adolescence into adulthood. Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America, 2019,
- [8] Feng X., Astell-Burt T. The Relationship between Neighbourhood Green Space and Child Mental Wellbeing Depends upon Whom You Ask: Multilevel Evidence from 3083 Children Aged 12-13 Years. Int J Environ Res Public Health. 2017

Journal Preventive Medicine, 2001, vol. 20 (3). p. 234-240.

[10] Hansen M.M., Jones R., Tocchini K. Shirin-Yoku (Forest Bathing) and Nature Therapy:

A State-of-the Art Review).International Journal Environmental Research Public Health, 2017,

[11] Houlden V., Weich S., Jarvis S. A cross-sectional analysis of green space prevalence and mental wellbeing in England. , 2017

[12] Kuo F.E., Taylor A.F. A Potential Natural Treatment for Attention-Deficit /Hyperactivity Disorder: Evidence from a National Study.American Journal of Public Health. 2004. 94:1580-6.

[13] Louv R. Children and nature: the great discount. Ecotherapy: healing with nature in mind / Eds.: L. Buzzell, C. Chalquist. Berkeley: Counterfront, 2009. p. 205–210.

[14] Maas J., Verheij R.A., Groenewegen P.P., Sjerp de Vries, Spreeuwenberg P. Green space, urbanity, and health: How strong is relation? Journal of Epidemiology and ommunity Health, 2006, № 60, p.587-592.

[15]Mayer F.S., McPherson C.F., Bruehlman-Senecal E., Kyffin Dolliver Why Is Beneficial: The Role of Connectedness to Nature. Environment and Behavior., 2009, vol. 41, № 5, p. 607-642.

[16] McEachan R.C., Yang T.C., Roberts H., Pickett K.E., Arseneau-Powell D., Gidlow C.J., Wright J., Nieuwenhuijsen M. Availability, use of, and satisfaction with green space, and children's mental wellbeing at age 4 years in a multicultural, deprived, urban area: results from the Born in Bradford cohort study. Lancet Planet Health, 2018, Jun.

[17] Pretty J. How nature contributes to mental and physical health. Spirituality and Health International, 2006, vol. 5. Issue 2. P. 68-78.

[18] Taylor A.F., Kuo F.E., W.C. Sullivan. Coping with ADD: The Surprising Connection to Green Play Settings. Environment and Behavior, 2001.

[19] Taylor A. F., Kuo F.E., Sullivan W.C. View of nature and self-discipline: evidence from inner city children. Journal of Environmental Psychology, 2002, vol. 22, Issues 1-2. p. 49-63.

[20] Vanaken G.J., Danckaerts M. Impact of Green Space Exposure on Children's and Adolescents' Mental Health: A Systematic Review. International Journal Environmental Research Public Health, 2018.

[9] Frumkin H. Beyond toxicity: human health and natural environment. American Journal Preventive Medicine, 2001, vol. 20 (3). p. 234-240.

[10] Hansen M.M., Jones R., Tocchini K. Shirin-Yoku (Forest Bathing) and Nature Therapy:

A State-of-the Art Review).International Journal Environmental Research Public Health, 2017,

[11] Houlden V., Weich S., Jarvis S. A cross-sectional analysis of green space prevalence and mental wellbeing in England. , 2017,

[12] Kuo F.E., Taylor A.F. A Potential Natural Treatment for Attention-Deficit /Hyperactivity Disorder: Evidence from a National Study.American Journal of Public Health. 2004.

[13] Louv R. Children and nature: the great discount. Ecotherapy: healing with nature in mind / Eds.: L. Buzzell, C. Chalquist. Berkeley: Counterfront, 2009. p. 205–210.

[14] Maas J., Verheij R.A., Groenewegen P.P., Sjerp de Vries, Spreeuwenberg P. Green space, urbanity, and health: How strong is relation? Journal of Epidemiology and ommunity Health, 2006, № 60, p.587-592.

[15]Mayer F.S., McPherson C.F., Bruehlman-Senecal E., Kyffin Dolliver Why Is Beneficial: The Role of Connectedness to Nature. Environment and Behavior., 2009, vol. 41, № 5, p. 607-642.

[16] McEachan R.C., Yang T.C., Roberts H., Pickett K.E., Arseneau-Powell D., Gidlow C.J., Wright J., Nieuwenhuijsen M. Availability, use of, and satisfaction with green space, and children's mental wellbeing at age 4 years in a multicultural, deprived, urban area: results from the Born in Bradford cohort study. Lancet Planet Health, 2018, Jun.

[17] Pretty J. How nature contributes to mental and physical health. Spirituality and Health International, 2006, vol. 5. Issue 2. P. 68-78.

[18] Taylor A.F., Kuo F.E., W.C. Sullivan. Coping with ADD: The Surprising Connection to Green Play Settings. Environment and Behavior, 2001.

[19] Taylor A. F., Kuo F.E., Sullivan W.C. View of nature and self-discipline: evidence from inner city children. Journal of Environmental Psychology, 2002, vol. 22, Issues 1-2. p. 49-63.

[20] Vanaken G.J., Danckaerts M. Impact of Green Space Exposure on Children's and Adolescents' Mental Health: A Systematic Review. International Journal Environmental Research Public Health, 2018.

[21] Vardanyan K.K., Ghazaryan G.A., Danielyan A.A., Hayrapetyan A.K., Narimanyan M.Z. The Effect of Hospital Greenery on the Psycho-emotional Status of Hospitalized Children//The New Armenian Medical Journal. Yerevan, 2011, vol. 5. № 1, p. 51-56.

[22] Vardanyan K.K., Hayrapetyan A.K., Ghazaryan G.A. Investigation of the psychoemotional status of children by color diagnostics. The New Armenian Medical Journal, Yerevan, 2015, vol. 9, №3. September, p. 24 - 29.

[23] Vardanyan, K.K., Hayrapetyan, A.K. Hygienic evaluation of microclimate conditions and noise level at the territory of university hospital complex "Heratsi". New Armenian Medical Journal, vol.5, 2011, № 3, p. 27-31.

[24] Wells N.M. At Home with Nature: Effect of "greenness" on children's cognitive functions //Environment and Behavior, 2000, vol. 22. № 6, p. 775-795

[25] Wells N.M., Evans G.W. Nearby Nature. Environment and Behavior, 2003, vol. 35, № 3, p. 311- 330.

[21] Vardanyan K.K., Ghazaryan G.A., Danielyan A.A., Hayrapetyan A.K., Narimanyan M.Z. The Effect of Hospital Greenery on the Psycho-emotional Status of Hospitalized Children//The New Armenian Medical Journal. Yerevan, 2011, vol. 5. № 1, p. 51-56.

[22] Vardanyan K.K., Hayrapetyan A.K., Ghazaryan G.A. Investigation of the psychoemotional status of children by color diagnostics. The New Armenian Medical Journal, Yerevan, 2015, vol. 9, №3. September, p. 24 - 29.

[23] Vardanyan, K.K., Hayrapetyan, A.K. Hygienic evaluation of microclimate conditions and noise level at the territory of university hospital complex "Heratsi". New Armenian Medical Journal, vol.5, 2011, № 3, p. 27-31.

[24] Wells N.M. At Home with Nature: Effect of "greenness" on children's cognitive functions //Environment and Behavior, 2000, vol. 22. № 6, p. 775-795

[25] Wells N.M., Evans G.W. Nearby Nature. Environment and Behavior, 2003, vol. 35, № 3, p. 311- 330.

АННОТАЦИЯ

Косык О.И., Андриенко О.Р. Особенности озеленения и благоустройства детских открытых пространств

В статье охарактеризовано озеленения как элемент благоустройства и функционального наполнения детских пространств с использованием древесных, кустарниковых растений и цветов.

Целью является показать важность правильной организации пространства, где ребенок растет, развивается и учится взаимодействовать с окружающим миром и сверстниками. Были перечислены требования к подбору ассортимента растений. Указаны деревья, кусты и травы, которые не рекомендуется использовать, на какие зоны делится открытое пространство возле учреждений дошкольного возраста. Описаны 4 принципа на которых базируется ландшафтное проектирование игровых площадок. Оценено влияние окраски окружающей среды на психику ребенка и показано как выбор любимого цвета меняется с возрастом у девочек и

ABSTRACT

Oksana Kosyk; Olha Andriienko Features of landscaping of children's open spaces

The article describes the landscaping as an element of landscaping and functional filling of children's spaces with the use of trees, shrubs and flowers.

The aim is to show the importance of the correct organization of the space where the child grows, develops, and learns to interact with the world around him and others.

There are requirements for choosing a range of plants that trees, shrubs and grasses are not recommended for use. It was revealed into which zones the open space near preschools is divided. Another important factor to consider is that children of different ages with different psychological and physical needs are in preschool at the same time.

Describes 4 principles on which landscaping of playgrounds is based. The influence of the color of the environment on the child's psyche is evaluated and it is shown

мальчиков. Сделан вывод, что разнообразие сортов и пород растений - очень важный аспект в озеленении учреждений для детей, так как они несут не только декоративную функцию, но и являются важным компонентом в формировании мироощущения ребенка. Доказано, что при озеленении школ и детских садов надо создавать такое пространство, которое будет помогать воспитывать трудолюбие, бережное и рациональное отношение к природе.

Ключевые слова: детские открытые пространства; школа; благоустройство территории; ребенок; ассортимент растений; система озеленения; детский сад; функциональное наполнение; цвет

how the choice of the favorite color changes with age in girls and boys.

It is concluded that the variety of varieties of plants is a very important aspect of the establishment of institutions for children, as they a necessary component in shaping the worldview of the child. It is proved that when landscaping schools and kindergartens it is necessary to create such a space that will contribute to the study of efficiency, enrichment and rational attitude to nature.

Keywords: children's open spaces; school; landscaping; child; assortment of plants; landscaping system; kindergarten; functional content; color

AUTHOR`S NOTE:

Kosyk O. - associate professor, PhD.
Taras Shevchenko National University of Kyiv.
Kiev, Ukraine

Email: oksanakosyk@gmail.com

Tel: +38 (066) 044-46-24

nORCID 0000-0003-0873-3180

Andriienko O.- Taras Shevchenko National University of Kyiv. Kiev, Ukraine

Email: andriienko875@ukr.net

Tel: +38 (095) 041 0982

Стаття подана до редакції
02.12.2020р.

Стаття прийнята до друку
12.20.2020р.